

Kulturminner på og ved golfbaner

Er dette noe for oss i golf-Norge?

Fordeler og ulemper

Peder Mørk

Faggruppe golfhistorie 2017

Norges
Golfforbund

Hva må vi forholde oss til?

Lov om Kulturminner

- KM er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø.
- Alt før 1537 er automatisk fredet (fornminner).
- Forhold til riksantikvaren, fylkeskommunen og kommunen.
Kan variere fra kommune til kommune og fylke til fylke.
- Det viktigste er dialog. Ta ballen og sett deg selv i førersetet!
- All erfaring tilsier at det offentlige er glad for tiltak, spesielt når servert på riktig måte.

Startfasen på Skei

Er dette noe for oss i golf-Norge?

Fordeler og ulemper

Norges
Golfforbund

Tee-stedet på Skei

Vestfold Golfklubb

Kultursti på Vestfold GK

Norges
Golfforbund

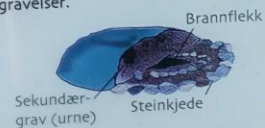

Gravhaug fra jernalderen

Graven du ser foran deg, er ikke arkeologisk undersøkt og vi vet derfor ikke med sikkerhet hvor gammel den er. Ut fra andre lignende funn kan man anta at haugen fra perioden 500-800 e. Kr., d.v.s. fra før vikingtid.

Gravhauger fra denne perioden ble ofte plassert langs ferdselsveiene der de var ment å være synlige for dem som brukte veiene. I området rundt golfbanen - på Vear, Skjærnes og ved Gihle - finnes gravfelt med mange gravhauger. Vi antar at det er tegn på lang tradisjon og makt knyttet til én gård nær gravfeltene. Da kristendommen ble innført, ca. 1000 e.Kr., fikk vi gravplasser ved kirkene.

Gravhaugene inneholder ofte en sentralgrav - enten en såkalt skjelettgrav eller en branngrav. Det kan forekomme at det er kantkjedet av stein lagt i sirkel rundt graven som er inne i haugen. Sirkelene var ikke synlige, og må derfor ha hatt en symbolsk funksjon. Haugene kan også inneholde senere anlagte (sekundære) begravelser.

Sekundær-
grav (urne)

Steinkjede

Haugen skjultes etter initiativ fra Vestfold golfklubb, og i samarbeid med Vestfold fylkeskommune og Stokke kommune som også har bidratt økonomisk.

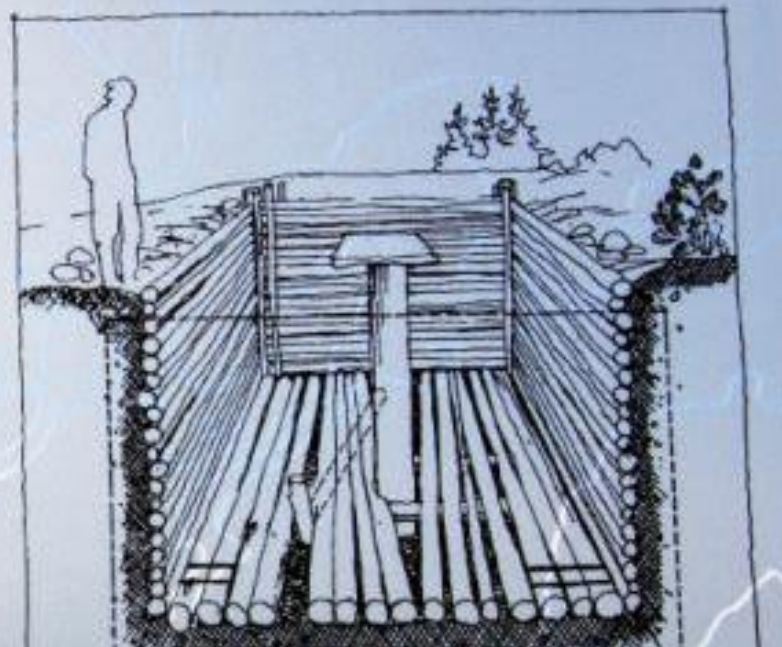
Kongsvingers GK – illustrasjon på svunnen tid

Ulvestue:

Ulvestuer ble brukt på slutten av 1800-tallet. Det var mye rovdyr her i skogen for 200-300 år siden. Bønder lagde ulvestuer for å forsvare husdyra mot rovdyr og derfor bygde bonden den oftest i nærheten av gården.

Ulvestuene kunne være opptil 3m høye og 10m brede, og de var laget av plank, blad, stein og jord, med gress og kvist som kamuflerte toppen.

Agnet var ofte et dødt eller skadet dyr, men noen ganger brukte de en katt eller hund. Da ulven skulle ta dyret fallt den igjennom gress- og kvistlaget. Ulvestuene var store nok til å fange

Kongsvingers GK – enkel tradisjonell skilting

Norges
Golfforbund

Stiklestad – så godt og enkelt kan det gjøres

Haga Golfklubb

Haga GK - nærbilde av rydningsfylling

Hvilke tilskuddsmuligheter finnes for oss?

- Den største tilskuddsportalen vi har er Crosswall – snakk med Lise i NGF
- Alle sparebankstiftelser, både lokale og sammenslåtte
- Den kulturelle skolesekken
- Norsk kulturarv – Rydd et kulturminne
- Fylkesmennene har vanligvis ansvar for skjøtsel, tilrettelegging og formidling av kultur og kulturarv – tenk da gjerne sammen med barn og skole
- Fylkeskommuner og kommuner
- Eckbos legat

Hva kan dette gi oss?

- Bevisstgjøring av vår nære historie. Uten den er du kunnskapsløs.
- Oppmerksomhet i lokalsamfunnet.
- Gjør oss mer attraktive.
- Åpner opp flere inngangsporter til det offentlige.
- Dette er en ren vinn – vinn situasjon for golfbanen vår.

- Klubben må tenke godt igjennom hvilke fordeler og eventuelle ulemper jobben med klubbens historie kan gi. Selv ser jeg bare fordeler. Så gjelder det å sørge for nødvendig kunnskap og vilje til å kunne ha styringen gjennom hele prosessen.

Ikke glem historien til din klubb!

Takk for meg og lykke til både med Kulturminner og din klubbs historie!